

ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ЛГБТ-СПІЛЬНОТИ

А. Л. Свящук
Національний аерокосмічний університет
ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».

ТЕМА 1. ОСНОВИ ПРАВОВОГО СТАНОВИЩА ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В СУЧАСНОМУ СВІТІ

-
1. Поняття та сутність правового становища особи.
 2. Міжнародно-правові стандарти прав людини.
 3. Основні конституційні права та свободи людини та громадянина.
 4. Недопустимість скасування чи обмеження прав і свобод людини і громадянина.

§ 1. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ПРАВОВОГО СТАНОВИЩА ОСОБИ

ПРАВА ЛЮДИНИ

одне з найважливіших понять у праві, суспільна цінність і одночасно велике надбання й винахід людства. Це також поняття, що використовується як для позначення конкретного переліку законодавчих положень або міжнародних стандартів, так і для визначення статусу конкретного індивіда в суспільстві. Права є одним з атрибутів сучасних суспільства та держави, виміром їх «людяності». Крім того, поняття прав людини має власні ціннісні виміри, що ускладнює визначення його змісту.

ПРАВОВИЙ СТАТУС ОСОБИ

- це система закріплених у нормативно-правових актах і гарантованих державою прав, свобод, обов'язків, відповідальності, відповідно до яких індивід як суб'єкт права (тобто к такий, що має правосуб'єктність) координує своє поведінку в суспільстві.

Ідеї правового статусу

- *Усі люди вільні від народження, і ніхто не має права відчужувати їх природні права. Забезпечення і охорона цих прав є головним обов'язком держави.*
- *Свобода особи полягає у можливості робити все, що не завдає шкоди іншій особі.*
- *Межі свободи можуть визначатися законом, який відповідає праву, а право є мірою свободи.*
- *Обмеження прав є можливим виключно з метою сприяння досягненню загального добробуту в демократичному суспільстві.*

§ 2. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ПРАВ ЛЮДИНИ

*Міжнародно – правові стандарти прав людини
та регулювання правового статусу особи
нормами національного законодавства.*

Статті Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права

- Конвенція про права дитини (стаття 24);
- Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації (стаття 24);
- Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (стаття 11);
- Конвенція про права інвалідів (стаття 25);
- Африканська хартія прав людини і народів (стаття 16);
- Африканська хартія прав і добробуту дитини (стаття 14);
- Протокол до Африканської хартії прав людини і народів, що стосується прав жінок в Африці;
- Додатковий протокол до Американської конвенції про права людини в галузі економічних, соціальних і культурних прав (Сан-Сальвадорський протокол, стаття 10);
- Арабська хартія прав людини (стаття 39);
- Європейська соціальна хартія (стаття 11). 17 Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (МПЕСКП).
- Стаття 12 (1): Міжнародна комісія

§ 3. ОСНОВНІ КОНСТИТУЦІЙНІ ПРАВА ТА СВОБОДИ ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА

The top of the slide features a decorative header with a dark blue and teal color scheme. It includes stylized gears on the left, a network of white lines and dots representing a circuit or data flow, and a bright cyan starburst shape on the right. The background of the slide is a light, hazy gradient of pink and white.

Права людини – це гарантована законом міра свободи особи та її можливість вільно діяти, самостійно обирати вид і міру власної поведінки з метою задоволення матеріальних і духовних потреб через користування надбаннями та благами суспільства і держави у межах, визначених національним і міжнародним законодавством. Основні права і свободи людини і громадянина закріплені в Конституції України.

Ознаки конституційних прав і свобод людини і громадянина:

- *мають верховенство, тобто вони є правовою базою для прийняття всіх інших прав і свобод;*
- *є нормами прямої дії і мають гарантований захист;*
- *базуються на конституційних принципах рівності для кожного і не можуть бути обмежені чи скасовані;*
- *основні права людини належать їй з моменту народження;*
- *їх якісний рівень залежить від рівня соціально-економічного, політичного, культурного та іншого розвитку суспільства і держави.*

**В основі Конституції України
лежить ліберальна концепція
прав і свобод людини, яка
закріплює максимальну
кількість прав і свобод людини і
громадянина**

КЛАСИФІКАЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ І СВОБОД ПЮЛИНИ І ГРОМАДЯНИНА

1) за суб'єктами – права і свободи індивіда (право на громадянство) та права і свободи групи індивідів (право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод, задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей);

2) за походженням – природні (право на життя, вибір професії) та позитивні (активне і пасивне виборче право та ін.);

3) за сферами життєдіяльності (за змістом):

а) особисті права і свободи (ч. 1 ст. 27 Конституції України – право на життя, ч. 1 ст. 33 Конституції України – право на свободу пересування та ін.);

б) політичні права і свободи, пов'язані з участю громадян України у процесі формування державних органів, органів місцевого самоврядування та управлінні суспільством і державою;

в) економічні права та свободи, (ч.1, стаття 24 Конституції України), право на підприємницьку діяльність заборонена законом, ч. 1 ст. 43 Конституції України – право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку особа вільно обирає або на яку вільно погоджується, ч. 1 ст. 44 Конституції України – право на страйк для захисту своїх економічних і соціальних інтересів)

-
- г) соціальні права і свободи (ч. 1 ст. 46 Конституції України – громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та ін.);
 - г') екологічні права і свободи (ч. 1 ст. 50 Конституції України – право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди, ч. 2 ст. 50 Конституції України – право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення. Така інформація ніким не може бути засекречена);
 - д) освітньо-культурні права і свободи (ст. 53 Конституції України – право на освіту має кожен, повна загальна середня освіта є обов'язковою; ст. 54 Конституції України – право на свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів та ін.).

КЛАСИФІКАЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ І СВОБОД

- перше покоління – наслідком буржуазних революцій XVII–XVIII століть стало конституційне закріплення особистої незалежності особи від держави;
- друге покоління – закріплення в конституційних актах середини ХХ століття позитивного втручання у сферу природних, особистих прав людини;
- третє покоління – це права, пов'язані з глобальними проблемами людства, зокрема право на безпечне довкілля, збереження миру у світі та ін. Ці права знайшли нормативне закріплення в конституціях країн світу після Другої світової війни.

Конституційні права і свободи людини і громадянина сформувалися об'єктивно, є багатограничними за своїм змістом і формою, становлять невід'ємну складову правового статусу людини і громадянина.

An abstract graphic on the left side of the slide, featuring concentric circles, lines, and dots in shades of blue and green, resembling a technical or digital design.

Принципи конституційно-правового інституту прав і свобод

засадничі ідеї та основоположні вимоги, на основі яких визначаються права і свободи суб'єктів у суспільстві та державі

-
- 1) принцип невідчужуваності та непорушності основних природних прав і свобод людини і громадянина (ст. 21 Конституції України). Цей принцип означає, що всі люди визнаються вільними від народження і ніхто не може позбавити їх законних прав;
 - 2) принцип рівноправності прав і свобод людини і громадянина (ст. 24 Конституції України). Цей принцип означає, що здійснення прав і свобод людини і громадянина не повинно порушувати права і свободи інших осіб. Права і свободи людини і громадянина визнаються за всіма однаково, незалежно від статі, раси, національності, мови, походження, місця проживання, ставлення до релігії (ч. 3 ст. 24 Конституції України). Крім того, цей принцип проголошує рівність усіх перед законом і судом (ч. 3 ст. 8 Конституції України);

-
- 3) конституційних прав і свобод людини і громадянина при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів (ч. 3 ст. 22 Конституції України);
 - 4) невичерпність прав і свобод людини і громадянина, закріплених ч. 1 ст. 22 Конституції України. Цей принцип означає, що визначений Конституцією України перелік прав і свобод людини та громадянина не є остаточним, оскільки в демократичній державі він може бути доповнений та урізноманітнений відповідно до суспільних потреб;

-
- 5) принцип гарантованості прав і свобод людини і громадянина полягає в тому, що конституційні права та свободи гарантуються державою і не можуть бути скасовані;
 - 6) принцип єдності прав та обов'язків людини і громадянина (ст. 23 Конституції України). Так, ч. 2 ст. 13 Конституції України проголошує, що кожен громадянин має право відповідно до закону користуватися природними об'єктами права власності народу, а ст. 66 Конституції України передбачає, що кожний зобов'язаний не заподіяти шкоди природі, культурній спадщині, відшкодовувати завдані ним збитки.

Види обов'язків, передбачених Конституцією України

1. **Обов'язок неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей (ч. 1 ст. 68)** – має загальне значення і не має винятків, оскільки стосується всіх осіб, котрі перебувають на території України.
2. **Обов'язок захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів (ст. 65).**
3. **Обов'язок набуття повної загальної середньої освіти (ч. 2 ст. 53).** Цей обов'язок забезпечується батьками і державою.
4. **Обов'язок піклуватися про дітей і непрацездатних батьків.** Батьки зобов'язані утримувати дітей до їх повноліття. Повнолітні діти зобов'язані піклуватися про своїх непрацездатних батьків (ч. 2 ст. 51).
5. **Обов'язок сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом (ч. 1 ст. 67).**

Конституційні гарантії захисту та практичного здійснення прав і свобод людини і громадянина

- Конституційні гарантії прав і свобод людини і громадянина – це об'єктивні умови і засоби, які забезпечують фактичну реалізацію та всебічну охорону прав і свобод особи. Практична реалізація конституційних прав і свобод забезпечується двома категоріями гарантій: загальними та юридичними.

§ 4. Недопустимість скасування чи обмеження прав і свобод людини і громадянина

The top of the slide features a decorative header with a dark blue and teal color scheme. It contains stylized gears on the left, a network of white lines and dots representing a circuit or data flow, and a bright cyan starburst shape on the right. Below this header is a light pink horizontal band.

Відповідно до частини 2 ст. 29 Загальної декларації прав людини «при здійсненні своїх прав і свобод кожна людина повинна зазнавати тільки таких обмежень, які встановлені законом виключно з метою забезпечення належного визнання і поваги прав і свобод інших та забезпечення справедливих вимог моралі, громадського порядку і загального добробуту в демократичному суспільстві».

У процесі реалізації основних прав стикаються різні інтереси суб'єктів цих прав, інших осіб, суспільства в цілому. В силу цього **визначення меж** основних прав, умов їх реалізації і порядку вирішення можливого конфлікту інтересів – об'єктивна потреба нормального функціонування соціуму, з одного боку, і свободи особи – з іншого. Необхідно розрізняти **конституційні** обмеження та обмеження **конституційних прав**, які співвідносяться як загальне та особливе. Соціальною основою конституційних обмежень, частиною яких виступають обмеження конституційних прав, є **особистісно-спільний** характер суспільства. Людина виступає не тільки як ізольований індивід, а й як член спільноти людей. У свою чергу, суспільство не є ані простою сукупністю індивідів, ані якимось одноструктурним монолітом.

Конституції зазвичай встановлюють **універсальний** принцип: права і свободи людини і громадянина **можуть** бути обмежені законом, і лише в тій **мірі**, в якій це необхідно в цілях захисту основ конституційного устрою, здоров'я, прав і законних інтересів інших осіб, забезпечення оборони країни і безпеки держави.

*Розвиток громадянського суспільства породжує ситуації, які потребують від держави обмежити громадянські права і свободи. Питання, однак, полягає в тому, хто, з яких підстав, на який час і в яких межах може або повинен це робити. Конституції країн світу, допускаючи обмеження прав, встановлюють суворі підстави і порядок їх здійснення. Оскільки головна небезпека необґрунтованих обмежень виходить від виконавчої влади, Конституції передбачають можливість обмежень **законом** чи на основі **закону**.*

The top of the slide features a decorative header with a dark blue background. It contains stylized, glowing cyan and white elements: gears on the left, a network of nodes and lines in the center, and a starburst shape on the right. A horizontal gradient bar transitions from pink on the left to light blue on the right, separating the header from the main text area.

**Права людини – це основні можливості,
необхідні для гідного та вільного існування
й розвитку як особи, так і суспільства.**

An abstract graphic on the left side of the slide, featuring concentric circles, lines, and dots in shades of blue and green, resembling a technical or digital design.

ТЕМА 2. СТАТЬ, ГЕНДЕР ТА СЕКСУАЛЬНІСТЬ: ПОНЯТТЯ, ОСОБЛИВОСТІ, ВІДМІННОСТІ. ТЕОРІЯ ГЕНДЕРУ

-
1. *Основні поняття гендерної ідентичності.*
 2. *Становлення теорій гендеру.*
 3. *Гендерні стереотипи та гендерні ролі*

§ 1. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Поняття: «Злочин на ґрунті ненависті»

- це злочинне діяння, мотивоване упередженням до певної групи людей; в контексті цього Договору – щодо представників ЛГБТ-спільноти. Термін базується на визначенні такого діяння Організацією з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ).
- «Інцидент на ґрунті ненависті» – менш значне протиправне діяння. Може бути визначено як «інцидент / злочин на ґрунті гомофобії».

«ПОТЕРПІЛИЙ»

- (включає: потерпілий, потерпіла та інші гендерні самоідентифікації) – особа, яка потерпіла від інциденту/ злочину на ґрунті гомофобії або дискримінації за ознакою сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності.

випадок дискримінації та/або злочину (інциденту) на ґрунті ненависті, задокументований відповідно до вимог та методології Центру «Наш світ».

«МОНІТОРИНГ»

це заходи щодо збирання та документування кейсів, а також подальшій аналітичній обробці отриманої інформації.

«ЗАХИСТ ПРАВ ЛГБТ»

- комплекс дій по захисту прав людини та громадянських прав щодо ЛГБТ в Україні

- мережа громадян з моніторингу та захисту прав ЛГБТ в Україні.

Скорочення Міжнародних актів та Механізмів контролю

- Загальна декларація прав людини – ЗДПЛ
- Міжнародний пакт про громадянські і політичні права – МПГПП
- Комітет з прав людини – КПЛ
- Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права – МПЕСКП
- Комітет з економічних, соціальних і культурних прав – КЕСКП
- Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок – КЛВФДЖ
- Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок – Комітет ЛВФДЖ
- Міжнародна конвенція про ліквідації всіх форм расової дискримінації – МКПВФРД
- Комітет з ліквідації расової дискримінації – КЛРД,
- Конвенція про права дитини – КПД
- Комітет з прав дитини – Комітет ПД
- Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поведження і покарання – КПК
- Комітет проти тортур – КПТ
- Африканська хартія прав людини і народів та протоколи – АХПЛН
- Африканська комісія з прав людини і народів – АКПЛН
- [Європейська] конвенція про захист прав людини та основних свобод – ЄКЗПЛЛОС
- Європейський суд з прав людини – ЄСПЛ
- Європейська соціальна хартія – ЄСХ
- Європейський комітет з соціальних прав – ЄКСП
- Американська конвенція про права людини – АКПЛ
- Міжамериканський суд з прав людини – МАСПЛ
- Американська декларація прав і обов'язків людини – АДПОЛ.

§ 2. СТАНОВЛЕННЯ ТЕОРІЙ ГЕНДЕРУ

ПОНЯТТЯ «ГЕНДЕ» (GENDER)

- означає соціальне очікування від представників кожної статі. Але, на відміну від поняття «стать», воно стосується не біологічних особливостей, за якими різняться чоловіки та жінки, а соціально сформованих рис. Тобто якщо зі статтю пов'язані лише фізичні відмінності будови тіла, то з гендером – психологічні, соціальні, культурні відмінності між чоловіками та жінками.

ІСТОРІЯ ПОНЯТТЯ

Робертом Столлером у праці «Стать і гендер: про розвиток мужності та жіночності» (1968 р), «запозичивши» його з лінгвістики, де це поняття означає граматичний рід. Вчений вдався до використання цього терміну після осмислення отриманого досвіду під час операцій над транссексуалами. Він переконався, що набагато легше поміняти біологічну стать, ніж сформувавши іншу статеву ідентичність. Культурні й соціальні аспекти статевої ідентичності Роберт Столлер назвав словом «гендер».

"SEX" І "GENDER".

"Sex" вказує на біологічну стать; "gender" – як на чоловіків і жінок в цілому, так і на чоловіка і жінку в їх суспільній формі, – що було раніш нерозривно пов'язане з біологічною статтю. Тому, в основному, в повсякденній мові "sex" і "gender" використовувалися як взаємозамінні.

§ 3. ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ ТА ГЕНДЕРНІ РОЛІ

-
- *Гендерні теоретики розрізняють іноді п'ять або більше гендерів.*
 - В Німеччині в 2003 році був заснований "Центр гендерної компетенції" при Університеті імені Гумбольдта в Берліні, який несе відповідальність за реалізацію гендерної проблематики

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ

- стереотипи маскулінності-фемінності;
- стереотипи уявлень про розподіл сімейних і професійних ролей між чоловіками і жінками;
- стереотипи за специфікою змісту праці [1, с. 189–201].

Наведемо приклади, загальних гендерних стереотипів, які існують в суспільстві

- 1. Відмінність між чоловіками й жінками мають суто біологічну природу, отже, є не-подоланими й вічними.*
- 2. На відміну від чоловіків, жінки мають нижчі інтелектуальні здібності, нелогічне, ірраціональне мислення і, як наслідок, нижчу професійну компетентність.*
- 3. На відміну від жінок, чоловіки менш емоційні, нездатні до співчуття й співпереживання.*
- 4. Жінки від природи мають потребу у створенні сім'ї та народженні дітей, в той час як для чоловіків це зовсім не потрібно.*

-
- **На даний час стереотипи є невід'ємним елементом повсякденного життя. Соціальні стереотипи формуються відносно легко, оскільки соціалізація і культура породжують у нас ряд очікувань щодо поведінки та рис інших людей.**

ДИСКУСІЯ

У плем'я водабе існує найпікантніший конкурс краси в Африці, від якого з'являються діти. Там панує матріархат, а чоловіки виконують незвичні для нас ролі.

*Ми звикли до того, що конкурси краси – це, як правило, доля жінок. Майже у всіх куточках земної кулі чомусь було прийнято оцінювати саме жіночу красу. Але нігерійське плем'я водабе має власний погляд на цей рахунок. **Тут щороку в красі, витонченості і інших чеснотах змагаються чоловіки.***

Щорічно кінець вересня знаменується неймовірно видовищним, яскравим і незвичайним дійством – святом ворсу, до якого ретельно готуються всі представники сильної статі цього кочового племені.

Так само, як і красуні на міжнародних конкурсах краси, учасники цієї події роблять собі складний макіяж. Правда, замість туші, тіней, помади і рум'ян тут в хід йдуть строкаті фарби, якими чоловіки покривають все обличчя. Кожен з кольорів символічний і означає яке-небудь явище або рису характеру.

Загалом, зараз у світі існує по меншій мірі шість народностей, де панує матріархат.

**ТЕМА 3. ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ:**

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ.

**ПРАВО НА ЗДОРОВ'Я. ПРАВО НА
НЕДИСКРИМІНАЦІЮ.**

ПРАВО НА ЖИТТЯ.

**СВОБОДА ВІД КАТУВАНЬ, ЖОРСТОКОГО,
НЕЛЮДСЬКОГО ТА ТАКОГО, ЩО ПРИНИЖУЄ
ГІДНІСТЬ, ПОВОДЖЕННЯ.**

ПРАВО НА ОТРИМАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ.

ПРАВО НА ІНФОРМОВАНУ ЗГОДУ.

ПРАВО НА НЕВТРУЧАННЯ В ОСОБИСТЕ ЖИТТЯ.

-
- 1) Гендерна політика Європейського Союзу: загальні принципи.
 - 2) Рівні права і можливості для жінок і чоловіків, а також відсутність дискримінації на основі статі у договорах ЄС.
 - 3) Гендерна політика у законах та положеннях щодо сексуальної недискримінації.

An abstract graphic on the left side of the slide, featuring concentric circles, lines, and dots in shades of blue and green, resembling a technical or digital design.

§ 1. ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ

Ідея та цінність гендерної рівності у політиці Європейського Союзу

Останні 50–60 років діяльність міжнародної спільноти спрямована на привернення уваги до питання гендерної рівності. Зокрема, на рівні ООН прийнято:

- Конвенцію про політичні права жінок (1952),
- Конвенцію про згоду на вступ до шлюбу, шлюбний вік і реєстрацію шлюбів (1962),
- Конвенцію про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (1979) тощо.
- На четвертій Всесвітній конференції зі становища жінок у Пекіні 1995 року було прийнято Пекінську декларацію і Платформу дій.

Гендерна рівність визнається міжнародною спільнотою як цінність, яку слід досягнути задля справедливості та суспільного розвитку.

The header features a dark blue background with intricate, glowing light blue and white patterns. On the left, there are several interlocking gears of varying sizes. On the right, there are abstract circuit-like structures with lines and nodes, resembling a network or data flow diagram. The overall aesthetic is futuristic and technological.

Уперше ідея рівних прав і можливостей для жінок і чоловіків зафіксована у Римських договорах (1957). Зокрема, у статті 119 йдеться про те, що «чоловіки і жінки повинні отримувати рівну оплату праці за рівноцінну роботу», «рівна оплата праці без дискримінації на основі статі». У Маастрихтському договорі (1992), у статті 2 зазначається про цінності, що характеризуються «плюралізмом, недискримінацією, терпимістю, справедливістю, солідарністю та рівністю жінок і чоловіків».

The header features a dark blue background with intricate, glowing light blue and white patterns. On the left, there are several interlocking gears of varying sizes. On the right, there are abstract circuit-like structures with lines and nodes, resembling a network or data flow diagram. The overall aesthetic is futuristic and technological.

В Амстердамському договорі (1997) прописуються ідеї «рівності між чоловіками і жінками щодо можливостей на ринку праці та стосовно ставлення на роботі» (стаття 118), «рівного ставлення до чоловіків і жінок стосовно працевлаштування і зайнятості, включаючи принцип рівної оплати праці за однакову роботу», «забезпечення повної рівності між чоловіками і жінками у робочому житті» (стаття 119).

An abstract graphic on the left side of the slide, featuring concentric circles, lines, and dots in shades of blue and green, resembling a technical or digital design.

У Хартії фундаментальних прав ЄС (2000) у статті 21 йдеться про заборону дискримінації на основі низки ознак, ***у тому числі, статі.***

«ГЕНДЕРНА ПРІОРИТЕТИЗАЦІЯ»

була записана у Пекінській Платформі дій і затверджена офіційно на Четвертій Всесвітній конференції із становища жінок у Пекіні в 1995 р., – це визнана на глобальному рівні стратегія втілення політики гендерної рівності. Гендерна пріоритетизація передбачає (ре)організацію, вдосконалення, формування та оцінку політичних процесів у такий спосіб, щоб учасники та учасниці прийняття політичних рішень використовували гендерний підхід в усіх галузях політики і на всіх етапах. Гендерна пріоритетизація застосовується, наприклад, у бюджетних процесах, так званому гендерному формуванню бюджету: тобто це – гендерна оцінка бюджетів, використання гендерного підходу на всіх рівнях бюджетного процесу та реструктуризація доходів і видатків із метою сприяння гендерній рівності.

**§ 2. РІВНІ ПРАВА І МОЖЛИВОСТІ
ДЛЯ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ, А
ТАКОЖ ВІДСУТНІСТЬ
ДИСКРИМІНАЦІЇ НА ОСНОВІ
СТАТІ У ДОГОВОРАХ ЄС**

Спеціальні заходи у гендерній політиці на рівні ЄС

це законодавство, інформаційно-просвітницькі кампанії, фінансові програми. Мета цих заходів полягає у розв'язанні конкретних проблем, таких, як різниця в оплаті праці, брак представництва жінок, наприклад, у певних сферах зайнятості тощо. Наприклад, у Рамковій стратегії Європейської спільноти із гендерної рівності (2001-2005) зазначається про «пропагування рівної участі та представництва жінок». Зокрема, піднімається питання поліпшення гендерного балансу в процесі прийняття політичних рішень; зазначається про заходи, орієнтовані на оцінки впливу виборчих систем, законодавства, квот та інших заходів щодо забезпечення гендерного балансу у виборних політичних органах.

ІНДЕКС ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

Крім того, ЄІГР розробив індекс гендерної рівності (Gender Equality Index), у якому для порівняння стану гендерних відносин у країнах ЄС було взято такі шість показників, як:

- робота (позиції чоловіків і жінок на ринку праці, тривалість трудового життя та якість роботи й захист),
- гроші (розрив між доходами чоловіків і жінок, а також ризик бідності),
- знання (кількість чоловіків і жінок, які здобувають освіту різного рівня),
- час (скільки часу витрачається на неоплачувану діяльність, в тому числі догляд за дітьми та домашню роботу, участь в культурних заходах і т. ін.),
- влада (представленість чоловіків і жінок у політичній та економічній сферах),
- здоров'я (доступ до структур охорони здоров'я),
- додатково насильство (насильство проти жінок, стереотипи та упередження, які підривають покращення ситуації у забезпеченні більшої рівності статей).

ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕНДЕРНИХ ПИТАНЬ В ЄС

«ЄвроГендерна мережа» («EuroGender Network») – це основна консультаційна платформа ЄІГР, яка надає можливість її 10 000 користувачам (дослідницям, експертам, політикиням із держав-членів ЄС та різних інституцій) обмінюватися ресурсами, знаннями та успішними практиками у сфері забезпечення гендерної рівності.

ВИСНОВКИ

Як свідчать результати міжнародних порівняльних звітів і баз даних, країни ЄС – лідери у світі за кількістю залучення жінок до національних парламентів. Окрім того, навіть на рівні структур ЄС жінки становлять більше 30% членів Європейського Парламенту. Майже від початку заснування ЄС ідея та цінність гендерної рівності втілюється, передусім, на державному рівні.

Разом із тим, важливо зазначити, що ЄС критично оцінює свої здобутки стосовно залучення жінок до політики. У Стратегії забезпечення рівності між жінками та чоловіками (2010 – 2015 рр.) зазначено про недостатню представленість жінок на рівні прийняття рішень. З'ясовано, що очікувану гендерну рівність забезпечено лише на половину, тобто, європейським країнам ще є, над чим працювати, аби втілити гендерну рівність як цінність.

§ 3. ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА У ЗАКОНАХ ТА ПОЛОЖЕННЯХ ЩОДО СЕКСУАЛЬНОЇ НЕДИСКРИМІНАЦІЇ

Декларація Організації Об'єднаних Націй з питань сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності – постанова, ініційована [Францією](#) за підтримки [Європейського союзу](#) та представлена [Генеральній Асамблеї ООН 18 грудня 2008 року](#). Заява спочатку планувалась як [резолюція](#) на противагу антигомосексуальній заяві, висунутій країнами-учасницями [Організації Ісламського співробітництва](#).

АЛЬТЕРНАТИВНА ЗАЯВА

57 країн-членів Організації Ісламського співробітництва та деякі інші підписали альтернативну заяву, в якій формально виступили проти дискримінації, але водночас зауважили, що під універсальними правами людини не мається на увазі «спроба зосередити увагу на правах окремих осіб».

ТЕКСТ ДЕКЛАРАЦІЇ

- *Ми маємо честь виступити з цією заявою з питань прав людини, сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності від імені [...]*
 - 1) *Ми підтверджуємо принцип універсальності прав людини, закріплених у Загальній декларації прав людини, 60-річчя якої відзначається цього року, стаття 1 якої говорить, що «всі люди народжуються вільними та рівними у своїй гідності та правах»;*

2) Ми підтверджуємо, що кожна людина має право на здійснення прав людини без будь-якого розрізнення, як то щодо раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, майнового, станового або іншого становища, як викладено в статті 2 Загальної декларації прав людини та статті 2 Міжнародного пакту про громадянські та політичні, економічні, соціальні та культурні права, а також у статті 26 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права;

-
- 3) Ми підтверджуємо принцип недискримінації, відповідно до якого права людини однаково стосуються кожної людини, незалежно від сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності;*
- 4) Ми глибоко стурбовані порушеннями прав людини та основних свобод за ознакою сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності;*

5) Ми також стурбовані тим, що насильство, домагання, дискримінація, відчуження, стигматизація та упередження спрямовані проти осіб у всіх країнах світу через сексуальну орієнтацію або гендерну ідентичність, і що такі види практик підривають цілісність та гідність тих, хто піддається цим нападкам;

б) Ми засуджуємо порушення прав людини, засновані на сексуальній орієнтації або гендерній ідентичності, де б вони не відбувалися, зокрема, застосування смертної кари на цій підставі, позасудових, сумарних або довільних стратах, практики застосування тортур та іншого жорстокого, нелюдського та принижуючого гідність поведження чи покарання, довільного арешту або тримання під вартою та позбавлення економічних, соціальних та культурних прав, включаючи право на охорону здоров'я;

-
- 7) *Ми нагадуємо про заяву від 2006 року, зроблену в Раді з прав людини від п'ятдесяти чотирьох країн з проханням до Голови Ради забезпечити можливість обговорення цих порушень на відповідній сесії Ради;*
- 8) *Ми віддаємо належне тій увазі, що приділяється цих питань в рамках спеціальних процедур Ради з прав людини та договірними органами, і закликаємо їх до продовження зусиль щодо забезпечення розгляду порушень прав людини, заснованих на сексуальній орієнтації або гендерній ідентичності в рамках їх відповідних мандатів;*

9) Ми вітаємо прийняття резолюції AG/RES. 2435 (XXXVIII-O/08) з теми «Права людини, сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності» з боку Генеральної асамблеї Організації американських держав під час 38 сесії 3 червня 2008;

10) Ми закликаємо всі держави та відповідні міжнародні механізми з прав людини взяти на себе зобов'язання заохочувати та захищати права людини всіх людей, незалежно від сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності;

11) Ми настійно закликаємо держави вжити всіх необхідних заходів, зокрема, законодавчих або адміністративних, щоб сексуальна орієнтація або гендерна ідентичність ні за яких обставин не могли бути основою для кримінального покарання, зокрема, для страт, арештів чи затримання.

12) Ми настійно закликаємо держави забезпечити, аби порушення прав людини, засновані на сексуальній орієнтації або гендерній ідентичності, були розслідувані та винні притягнуті до відповідальності і віддані суду;

13) Ми настійно закликаємо держави забезпечити належний захист правозахисників, а також усунути перешкоди, які заважають їм виконувати їхню роботу з питань прав людини та сексуальної орієнтації і гендерної ідентичності.

Лист постійних представників Аргентини, Бразилії, Габону, Нідерландів, Норвегії, Франції, Хорватії та Японії від 18 грудня 2008 року на ім'я Голови Генеральної Асамблеї.

ТЕМА 4. АДАПТАЦІЯ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДО ПОТРЕБ ЛГБТ-ОСІБ

The header features a dark blue background with intricate, glowing cyan and white patterns. On the left, there are several interlocking gears of varying sizes. On the right, there are abstract circuit-like structures with lines and nodes, resembling a network or data flow diagram. The overall aesthetic is futuristic and technological.

Медицина освіта для представників ЛГБТ. ЛГБТ, здоров'я та свобода зібрань та об'єднань, свобода слова та доступу до інформації. Право на шлюб і створення сім'ї. Право на освіту та право на працю. Право на соціальний захист. Комісія ООН з прав людини. Право кожної людини на найвищий досяжний рівень фізичного і психічного здоров'я,

Здійснено огляд окремих прав людини, дотримання яких допомагає захистити здоров'я ЛГБТ-осіб, зокрема, 1) право на найвищий досяжний рівень здоров'я, 2) право на недискримінацію, 3) право на життя і особисту недоторканність, а також 4) право на свободу від катувань чи жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження. Окрім цього, перераховано низку інших прав, які, у разі їх порушення можуть мати негативні наслідки для здоров'я ЛГБТ спільноти.

-
- 1. Право на найвищий досяжний рівень фізичного і психічного здоров'я.*
 - 2. Право на недискримінацію.*
 - 3. Право на життя.*
 - 4. Свобода від катувань, жорстокого, нелюдського та такого, що принижує гідність, поводження.*

§ 1. ПРАВО НА НАЙВИЩИЙ ДОСЯЖНИЙ РІВЕНЬ ФІЗИЧНОГО І ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я

Принципи 17 і 18 передбачають право на найвищий досяжний рівень здоров'я і захист від медичних зловживань. *Принцип 17 передбачає, що: «Кожна людина має право на найвищий досяжний рівень фізичного і психічного здоров'я, без дискримінації за ознакою сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності. Сексуальне і репродуктивне здоров'я є фундаментальним аспектом цього права».*

§ 2. ПРАВО НА НЕДИСКРИМІНАЦІЮ

-
- Представники ЛГБТ відчувають різні форми і прояви дискримінації. З метою ілюстрації питань дискримінації, в даному розділі буде розглянуто гомофобію, як одну з форм дискримінації, що впливає на здоров'я представників ЛГБТ спільноти.

§ 3. ПРАВО НА ЖИТТЯ

Представники ЛГБТ уразливі до цілеспрямованого насильства на підставі своєї сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності. П'ять країн світу застосовують смертну кару за одностатеві відносини. Це є порушенням статті 6 МПГПП, у якій йдеться, що смертний вирок може бути винесений лише за найтяжчі злочини. Управління Організації Об'єднаних Націй Верховного комісара з прав людини (УВКПЛ) заявило, що одностатева поведінка не підпадає під категорію найбільш тяжких злочинів, при цьому не повинна бути покарана смертю.

An abstract graphic on the left side of the slide, featuring concentric circles, lines, and dots in shades of blue and green, resembling a technical or digital design.

**§ 4. СВОБОДА ВІД КАТУВАНЬ,
ЖОРСТОКОГО, НЕЛЮДСЬКОГО
ТА ТАКОГО, ЩО ПРИНИЖУЄ
ГІДНІСТЬ, ПОВОДЖЕННЯ**

ЛГБТ-особи піддаються тортурам у багатьох країнах, ці злочини часто здійснюються на ґрунті стигми, пов'язаної з особами ЛГБТ. УВКПЛ пояснює, що сексуальне насильство «може представляти собою тортури, коли воно здійснюється, чи з підбурювання, чи з відома або мовчазної згоди державних посадових осіб».

Разом с цим можна констатувати непристосованість національних систем охорони здоров'я для задоволення потреб «сексуальних меншин»; не ефективні міжнародні програми охорони здоров'я при вирішенні проблем цих груп. Наприклад, у 2007 році Міжнародна комісія з прав людини, геїв та лесбіянок опублікувала дослідження, в якому проаналізувала, як міжнародне фінансове співтовариство, уряд і НУО не допомагають ЛГБТ представникам, тому що програми з ВІЛ/СНІД не підтримують одностатеві відносини, що призводить лише до подальшої відмови пацієнтам ЛГБТ в доступі до ефективної профілактики ВІЛ, консультування і тестування, лікування та догляду.

Приклади порушення прав, зокрема уразливих груп таких як ЛГБТ

Люди, які живуть з ВІЛ, часто стикаються із упередженим до них ставленням (стигмою) та конкретними діями інших людей, що обмежують права і свободи ЛЖВ (дискримінацією). Багато із ЛЖВ або не знають, у чому саме полягають їхні права та як їх захистити, або зневірені в можливості їх відстоювання. Ця проблема актуальна не лише для України, адже епідемія ВІЛ/СНІД поширилась на всі континенти і в усіх країнах. Усюди, де населення недостатньо чітко уявляє собі основні шляхи передачі ВІЛ-інфекції й те, як вона не передається, де поширені різноманітні міфи щодо цього захворювання, існує підґрунтя для стигми і дискримінації ЛЖВ. Протидіяти СІД і захищати права ЛЖВ покликані неурядові правозахисні організації, зокрема об'єднання людей, які живуть з ВІЛ. Такі організації мають чимало свідчень щодо стигми і дискримінації своїх клієнтів, а також приклади успішного захисту їхніх прав. Але для того, щоб змінити ситуацію на краще на національному і міжнародному рівнях, важливо мати не лише приклади, а й чіткі показники поширеності стигми і дискримінації на рівні ЛЖВ-спільноти.

-
- З цією метою у 2005 р. кілька авторитетних міжнародних організацій:
 - Глобальна мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД, Міжнародне співтовариство жінок, які живуть з ВІЛ/СНІД, Міжнародна федерація планування сім'ї, Об'єднана програма ООН з ВІЛ/СНІД ініціювали проведення інтернаціонального дослідження, яке має назву «Індекс сигми людей, які живуть з ВІЛ». На сьогоднішній день до нього долучились близько 70 країн світу. Одна з них – Україна, яку представляє
 - БО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ». У 2010 р. БО «Мережа» ініціювала проведення першого соціологічного дослідження «Показник рівня стигми ЛЖВ – Індекс Стигми» на території України. Воно було проведене БО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ» спільно з Аналітичним центром «Соціоконсалтинг». У 2013 році в Україні у партнерстві БО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ» та Аналітичний центр «Соціоконсалтинг» була реалізована друга, а в 2016 році – третя хвиля дослідження за аналогічною методикою.

**ТЕМА 5. МІЖНАРОДНІ ТА
РЕГІОНАЛЬНІ СТАНДАРТИ У
СФЕРІ ПРАВ ЛЮДИНИ, ЩО
ПОВ'ЯЗАНІ ЗІ ЗДОРОВ'ЯМ ЛГБТ.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД.
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ДЕРЖАВ, ЩО
ПРИЄДНАЛИСЯ**

-
- 1. Підтвердження гендерної ідентичності ЛГБТ-осіб в державних документах. Право на отримання медичних послуг.*
 - 2. Адаптація політики у сфері охорони здоров'я до потреб ЛГБТ-осіб.*
 - 3. Деякі аспекти державних зобов'язань, пов'язаних з правом на здоров'я.*

§ 1. ПІДТВЕРДЖЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЛГБТ-ОСІБ В ДЕРЖАВНИХ ДОКУМЕНТАХ

Право на отримання медичних послуг.

Окремим аспектом ЛГБТ здоров'я є право на отримання відповідних гендерно підтверджуючих медичних послуг, передбачених державою у повному обсязі. До них належить свобода змінювати свою стать за допомогою медичних процедур. Розглядаючи зміст права на здоров'я для транссексуалів варто зауважити, що відсутній закон який врегульовував би усі правові аспекти пов'язані зі зміною статі. Європейський суд з прав людини описує випадок зміни статі з жіночої на чоловічу і в процесі зміни пацієнт не в змозі завершити своє перетворення через відсутність нормативно-правового регулювання даної процедури.

-
- *Права представників ЛГБТ спільноти постійно порушуються, в результаті чого їх фізичне або психічне здоров'я перебуває під загрозою через їх дійсну сексуальну орієнтацію, або гендерну ідентичність. Лесбійки, геї, бісексуали, транссексуали і інтерсексуали були атаковані, затримані, закатовані, вбиті, засуджені на смерть, направлені до медичних та психіатричних закладів, піддані терапії через використання електрошоку або були примусово зґвалтовані.*

An abstract graphic on the left side of the slide, featuring concentric circles, lines, and dots in shades of blue and green, resembling a technical or digital design.

§ 2. АДАПТАЦІЯ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДО ПОТРЕБ ЛГБТ-ОСІБ

Ще один важливий момент, який може негативно вплинути на здоров'я ЛГБТ осіб це нездатність адекватно враховувати їх конкретні потреби і відсутність адаптація системи охорони здоров'я, в тому числі не проведення навчання медичних працівників, з метою більш чутливого сприйняття проблем ЛГБТ спільноти.

§ 3. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ПРАВОМ НА ЗДОРОВ'Я

Наведений принцип охоплює декілька аспектів державних зобов'язань, пов'язаних з цим правом, а саме:

- Зобов'язання застосовувати законодавчі та інші заходи для забезпечення права на охорону здоров'я та доступу до медичної допомоги;
- Захист конфіденційної інформації;
- Проектування і розробка ресурсів охорони здоров'я, програм з поліпшення стану здоров'я людей та подолання дискримінації проти ЛГБТ осіб;
- Потреба в інформованій згоді та можливості приймати самостійні рішення щодо медичного втручання та методів лікування;
- Недискримінація та повага сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності в сексуальному здоров'ї, освіті, профілактиці, догляді та лікуванні, в тому числі робота з найближчими родичами;
- Полегшення доступу до лікування у зв'язку зі зміною статі;
- Прийняття політичних рішень і освітніх програм необхідних для підготовки медичних працівників щодо покращення лікування ЛГБТ осіб.

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ДЕРЖАВ, ЗОКРЕМА

1. Вжити необхідні законодавчі та інші заходи для забезпечення захисту осіб від необґрунтованих медичних втручань, зокрема здійснення незворотних змін в тілі дитини через спробу нав'язати гендерну ідентичність;
2. Створити механізми захисту дітей з метою зниження ризику лікарських зловживань;
3. Забезпечити захист ЛГБТ осіб від неетичних чи примусових медичних дослідів або проведення наукових досліджень, і згортання програм фінансування, які дозволили подібні зловживання;
4. Медичне і психологічне лікування не повинно бути спрямоване на сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність в якості патології.

ДЕРЖАВИ ПОВИННІ

- Прийняти всі необхідні законодавчі акти, застосовувати адміністративні та інші заходи для повної реалізації свободи думок і слова, поваги до прав і свобод інших осіб без дискримінації за ознакою сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності, включаючи отримання і передачу інформації та ідей, що стосуються сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності, а також адвокацію юридичних прав, публікацію матеріалів, мовлення, організація або участь у конференціях та розповсюдження і доступ до інформації про безпечний секс;
- Переконатися в тому, що діяльність і організація ЗМІ, яка регулюється державою є плюралістичною і недискримінаційною щодо питань сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності, і що прийом на роботу та просування по роботі відбувається без дискримінації щодо сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності;

ДЕРЖАВИ ПОВИННІ

- Прийняти всі необхідні законодавчі акти, застосувати адміністративні та інші заходи для забезпечення повного здійснення права на вираження особистості чи індивідуальності, в тому числі за допомогою мови, поведінки, одягу, фізичних особливостей, вибір імені або будь-яким іншим способом;
- Переконатися в тому, що поняття громадського порядку, суспільної моралі, здоров'я населення та громадської безпеки не обмежуються на дискримінаційній основі, будь-які намагання поширити свободу думки і слова, що підтверджує різноманіття сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності;
- Переконатися в тому, що здійснення свободи думки і слова не порушує прав і свобод осіб різної сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності;
- Переконатися в тому, що всі особи, незалежно від сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності мають рівний доступ до інформації та ідей, а також до участі у публічних дебатах.

ПРИКЛАДИ СУДОВИХ РІШЕНЬ

Рішення великої палати у справі Кристін: Гудвін проти сполученого королівства" Комюніке Секретаря Суду

- У рішенні, ухваленому в Страсбурзі 11 липня 2002 року у справі "Крістіна Гудвін проти Сполученого Королівства" (Christine Goodwin v. the United Kingdom) (заява N 28957/95), Європейський суд з прав людини одногосно постановив:
- що було допущено порушення статті 8 (право на повагу до приватного і сімейного життя) Європейської конвенції з прав людини ([995_004](#));
- що було допущено порушення статті 12 (право на шлюб і створення сім'ї);
- що жодного питання за статтею 14 (заборона дискримінації) не постає;
- що було допущено порушення статті 13 (право на ефективний засіб правового захисту).

The left side of the slide features a complex, abstract graphic. It consists of several concentric, overlapping circles and arcs in shades of teal and blue. These shapes are interconnected by a network of thin, light blue lines and small circular nodes, creating a sense of depth and technical complexity. The overall aesthetic is modern and digital.

ТЕМА 6. ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК ПРОЯВ ПОВАГИ ДО СЕКСУАЛЬНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ І ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЛЮДИНИ. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

-
- 1. Ідея та поняття толерантності.*
 - 2. Гендерна толерантність на рівні міжнародно-правових механізмів.*
 - 3. Дискримінація та нетолерантність, їх форми*

ТИПОЛОГІЗАЦІЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ

- 1) гендерна толерантність – неупереджене ставлення до представників іншого полу, неприпустимість апріорного приписування людині недоліків іншого полу, відсутність ідей про перевагу одного полу над іншим;
- 2) вікова толерантність – неупередженість до апріорних “недоліків” людини, пов’язаних з її віком. Вікова толерантність цілком може поєднуватися із прийнятою у багатьох культурах повагою до осіб похилого віку;
- 3) освітня толерантність; очевидно, що даний тип толерантності має відношення до побутової сфери і не пов’язаний з обговорюваним питанням, де рівень освіти суб’єктів права є вирішальним чинником;
- 4) міжнаціональна толерантність – ставлення до представників різних націй, здатність не переносити недоліки і негативні дії окремих представників національності на інших людей, ставитися до будь-якої людини з позиції “презумпції національної невинності”;

The top of the slide features a decorative header with a dark blue and teal color scheme. It contains stylized gears on the left, a network of white lines and dots representing a circuit or data flow, and a bright cyan starburst shape on the right. The background of the slide is a light, hazy gradient.

Толерантність є базовою цінністю відкритого суспільства. Відкритість суспільства своїм власним змінам та інноваціям означає одночасно і відкритість його назовні, іншим культурним нормам і принципам. Тому толерантність, критичне мислення, свобода і відповідальність особистості у відкритому суспільстві пов'язані один з одним, становлять фундамент демократії і створюють умови розвитку, руху суспільства вперед.

The top of the slide features a decorative header with a dark blue background. It contains stylized, glowing elements: gears on the left, a network of white lines and dots in the center, and a glowing blue star-like shape on the right. The overall aesthetic is futuristic and technological.

Толерантність є нормою сучасного цивілізованого світу. Як така вона прокламована Декларацією принципів толерантності, затвердженою Резолюцією Генеральної Конференції ЮНЕСКО 16 листопада 1995 року.

- **Дискримінація – в усіх її можливих формах і проявах – є** однією з найбільш поширених форм насильства та порушення прав людини. Вона зачіпає мільйони людей щодня, і її дуже важко розпізнати. Дискримінація і нетерпимість – тісно пов'язані між собою поняття. Нетерпимість – це відсутність поваги до вчинків та переконань, що відрізняються від своїх власних. Вона також стосується відторгнення людей, яких ми сприймаємо як інших, наприклад, членів іншої соціальної чи етнічної групи, або людей з іншою політичною чи сексуальною орієнтацією. Нетерпимість може проявлятися у широкому діапазоні дій, починаючи з уникання таких людей, мовної ненависті, і закінчуючи тілесними травмами або навіть вбивствами.

Приклади можуть бути різними: від мінімального зросту критерію на посаду пожежних (що виключає більшою мірою жінок, ніж чоловіків) до універмагів, що не приймають на роботу людей з покритою головою. Ці, на вигляд нейтральні, правила, насправді можуть створити непропорційно великі перешкоди членам певних соціальних груп. Пряма і непряма дискримінація заборонена договорами з прав людини; непряма дискримінація часто є більш поширеною і її важче довести, ніж пряму дискримінацію.

МУЛЬТИДИСКРИМІНАЦІЯ

Кожен з нас належить до або ідентифікується за декількома соціальними групами. Коли маєш справу з будь-якою конкретною соціальною групою, важливо бути в курсі внутрішньої неоднорідності групи і потенційних мульти підстав для дискримінації. Ці мульти ідентифікації означають не тільки більше ймовірностей для дискримінації але також можуть відбуватися у декількох напрямках: наприклад, циганська лесбіянка може зазнавати мульти дискримінації як з боку гетеросексуальних не-циган, в той же час вона може бути предметом гомофобії в циганській громаді та предметом расистського ставлення в ЛГБТ-спільноті.

ФОРМИ НЕТЕРПИМОСТІ ТА ДИСКРИМІНАЦІЇ

- *Ксенофобія.*
- *Расизм*
- *Антисемітизм*
- *Ромофобія і протициганські настрої*
- *Релігійна нетерпимість*
- *Дискримінація за гендерною ідентичністю, статтю, сексуальною орієнтацією.*

РАДА ЄВРОПИ

Боротьба з расизмом і нетерпимістю стала основою для створення Ради Європи в 1949 році і залишається одним з пріоритетів сьогодні. На додаток до Європейської конвенції з прав людини та інших конвенцій, Рада створила конкретні інструменти для боротьби з расизмом, дискримінацією та нетерпимістю. У 1993 році була створена Європейська Комісія проти расизму та нетерпимості в якості незалежного органу з прав людини, щоб контролювати ситуацію щодо расизму, расової дискримінації, ксенофобії, антисемітизму і нетерпимістю в кожній державі-члені задля конкретних рекомендацій своїм урядам і загальних рекомендацій, адресованих всім державам-членам.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!